

BALTASIS PAVILJONAS

Aiškinamasis raštas

BALTASIS PAVILJONAS

Klaipėdos naujasis turgus yra sėkmingai veikianti didžiausia uostamiesčio prekyvietė, kuri gali konkuruoti su prekybos centrais ir pasiūlyti aukštą prekių ir paslaugų kokybę bei įvairovę, tačiau būtina nuolat atsinaujinti, diegti naujoves ir įsiklausyti į turgaus lankytojų norus bei lūkesčius. Turgaus ar jo dalies atnaujinimas nėra vien tik architektūrinė užduotis, nes turgaus funkcija yra daugialypė ir turi ne tik ekonominę, bet socialinę ir kultūrinę dimensijas.

Šiandien Naujasis turgus siekia atnaujinti ir uždengti lauko prekybos paviljoną bei rekonstruoti viešąją erdvę ties pėsčiųjų taku įvardindamas kainos ir kokybės santykį kaip esminį kriterijų. Todėl pagrindinė projekto ambicija yra pateikti gerai integruotą lankstų, nebrangų, bet išskirtinį pasiūlymą lauko paviljonui, kuris aiškiai formuotų srautus, didintų turgaus integraciją ir pritrauktų naujų pirkėjų.

Kontekstas

Turgaus teritorija yra gan plačiai įsikūrusi palei Taikos pr. ,o vakarinėje ir pietinėje dalyse ribojasi su individualių gyvenamųjų namų sklypais. Prekyba vyksta dviejuose pastatuose, lauko paviljone ir gan chaotiškai įsikūrusiuose kioskeluose viešojoje erdvėje. Daugybė mažų prekybos taškų išplėčia turgų, tačiau nekuria švarios ir aiškiai organizuoto viešosios erdvės įspūdžio. Prekybai pasibaigus, viešoji nebenaudojama. Modernistinis rajono kontekstas reikalauja aiškios ir gerai struktūrizuotos erdvių organizacijos, bei aiškių pastato ribų bei formų.

Gyvybinga ir lanksti viešoji erdvė erdvė

Viešoji erdvė privalo būti lanksti ir prisitaikyti prie aplinkos pokyčių ir poreikių, o turgaus atveju ji dar ir komercinės programos ventilis, į kurią išsiplėčia turgus esant dideliame prekybos vietų poreikiui, o prekybai pasibaigus lieka jaukia vieta susitikti ir leisti laiką. Todėl pagrindiniai viešosios erdvės iššūkiai glūdi ne fizinės aplinkos kokybėje, o transporto sprendiniuose ir erdvės gyvybingumą užtikrinančiuose elementuose. Tikslas - užtikrinti viešosios erdvės gyvybingumą ne tik skirtingu paros metu, bet skirtingais metų laikais. Klaipėdos naujojo turgaus atveju gerinama pėsčiųjų ir dviratinių erdvių kokybė, naikinamos tvoros ir barjerai ir didinama viešųjų erdvių tarpusavio integracija ne tik turgaus, bet ir aplinkinių kvartalų kontekste. Viešąsias erdves siūloma stiprinti jas pritaikant skirtingiems įvairių žmonių poreikiams ir gerinti ryšius tarp jų. Viešosios erdvės gyvybingumas sprendžiamas kompleksiskai, tiek pritaikant viešąją erdvių skirtingų teritorijos naudotojų poreikiams, tiek planuojant funkcijas ties viešosios erdvės perimetru ir joje, bei išlaikant pagrindinių ašių tęstinumą, bei egzistuojančius vizualinius ryšius.

Architektūrinis sprendimas

Pastato architektūrinis-planinis sprendimas yra orientuotas į lankstumą ir funkcionalumą, todėl kolonų tinklas leidžia prekybos vietas taškus formuoti beveik be jokių apribojimų. Vykstant prekybai pastatas yra maksimaliai atviras, taip naikinamas ryšys tarp vidaus ir išorės, o skaidrus stogas – suteikia lengvumo ir

erdvės pojūstį. Pastato stogo konstrukcijos pietiniai šlaitai padengti šilumai atsparioms plokštėmis, o šiauriniai – permatomomis polikarbonatinėmis. Pietiniuose stogo konstrukcijos šlaituose yra galimybė įrengti saulės kolektorius. Prekybos taškų tipologija lanksti, konstrukcija leidžia juos greitai išmontuoti ir vėl surinkti, prisitaikant prie poreikio.

Ekonomiška konstrukcija

Pagrindinės kiekvieno projekto statybos kainos sudedamosios dalys yra medžiagos ir darbas. Natūralu, kad kuo sudėtingesnė statinio konstrukcija – tuo eikvojama daugiau žmogiškųjų ir finansinių, todėl kenčia medžiagų arba architektūros kokybė. Baltojo paviljono stogo konstrukcija dėl savo lengvumo ir skaidrumo gali būti lyginama su šiltnamio konstrukcija – maksimaliai standartizuoti statybos elementai montuojami greitai ir efektyviai, o polikarbonatinės modulinės plokštės yra aukštos kokybės, turinčios pačias geriausias mechanines savybes bei aukštą šilumos laidumo koeficientą. Jos montuojamos su specialiais jungiamaisiais profiliais, kurių nesimato, kas kuria gražų bei lygų išorės fasadų vaizdą.

Patogus transportas

Tikslas - užtikrinti gerą teritorijos pasiekiamumą visomis transporto rūšimis ir patogų judėjimą jos viduje, daugiau dėmesio skirti pėstiesiems, visuomeniniam transportui ir dviračiams. Naujam turgui, kaip įmonei, ypač svarbus geras pasiekiamumas automobiliu, tačiau negalima pamiršti ir kitų transporto alternatyvų. Todėl visų pirma, gerinamas teritorijos pasiekiamumą viešuoju transportu, skatinami dviračiai taip mažinti ne tik parkavimo vietų poreikį, bet ir visos teritorijos transporto apkrovas. Antra - automobilių stovėjimas sprendžiamas optimizuojant jau egzistuojančias automobilių stovėjimo vietas, taip galima sukurti apie 60 papildomų automobilių stovėjimo vietų. Trečia - skatinamos transporto inovacijos, kurios padėtų geriau orientuotis teritorijoje, saugiau ir greičiau judėti, mažinti taršą ir didinti lankytojų patogumą. Kur įmanoma, gatvės įrengiamos vadovaujantis “shared space” principais, kur nėra aiškaus atskyrimo tarp pėsčiųjų ir automobilių, kas padidina gatvių saugumą dėl didesnio automobilių vairuotojų atsargumo. Ketvirta – kuo aiškiau organizuoti transporto srautus, išryškinti skirtingų gatvių hierarchiją bei gatvių paskirtį, apribojimais, o ne tvoromis atskirti turgaus tiekėjų srautus nuo prikėjų. Penkta – optimizuoti gatvių profilius, juostų pločius pagal realią situaciją, taip kuriant daugiau vietos automobilių stovėjimui bei viešajai erdvei.

Funkcinis zonavimas

Įėjusius į paviljoną lankytojus pasitinka poilsio erdvė su suoliukais, informaciniu stendu bei daiktų saugyk-lomis., kiek toliau - vietos užkandinė ir kitos paslaugos.

Už šios zonos prasideda prekyba įvairiausiomis prekėmis ir maistu.

Paviljone yra numatytos dviejų tipų prekybos vietos: atviros ir užrakinamos. Atviros vietos grupuojamos ties prekybos iš automobilių erdve bei pagrindiniais įėjimais į turgų. Užrakinamos prekybos vietos numatomos pakrasčiais, taip formuojant paviljono perimetrą bei paviljono centre.

Paviljone numatyta 107 atviros, 167 uždaros prekybos vietos (iš kurių 87 į kurias pirkėjas gali įeiti) bei 19 taškų prekybai iš automobilių.

Prekybos vietų tipai ir prekybos organizavimo variantai

Paviljono konstrukcijai naudojamas 8 x 6 metrų kolonų tinklas yra labai lankstus organizuojant prekybines

vietas. Projekte pasirinktas vietų išdėstymas yra tik vienas iš daugelio variantų, kuriame sujungti geriausi sprendimai, gauti nagrinėjant galimą prekybos vietų išdėstymą.

Žemiau pateikiamose schemose parodyti keli prekybos organizavimo būdai naudojant: a) tik 3x6m Parduotuvėlės tipą ir b) 2x3m Boksiuką.

Dėl tokio plano lankstumo, turgaus paviljonas galės lengvai transformuotis ir prisitaikyti prie nuolat besikeičiančių pirkėjų poreikių.

1. Atviri prekystaliai

a. Prekybai iš bagažinių skirti prekystaliai transformuojami: esant poreikiui galima ištraukti papildomas prekystalio dalis taip paviršiaus plotą padidinant 3 kartus.

b. 2x3 metrų atviros prekybos vietos numatomos pietinėje paviljono kraštinėje. Nors visa prekeivio vieta nėra pilnai uždaroma, tačiau yra numatyta užrakinama saugykla. Vietas galima jungti po dvi tris ar daugiau.

c. 1x2 metrų vietos yra paviljono šiaurinėje dalyje prie pagrindinio įėjimo. Greta esančios vietos gali būti sujungiamos. Savo prekes ar paslaugas pardavėjai gali reklamuoti virš prekystalių kabančios konstrukcijos plokštumoje.

2. Rakinami prekystaliai

a. Nors šis 2x3 metrų prekybos tipas yra pilnai uždaromas, tačiau, būdamas kompaktiškas, neužgožia praėjimų erdvės bei leidžia lankytojams apžvelgti beveik visą turgų. Prekybos vieta turi integruotą saugyklą bei reklamos plotą ant virš jos kabančios konstrukcijos. Esant poreikiui galima sujungti 2, 3 ar daugiau vietų.

b. Krautuvėlė.

2.4 gylis ir 4 metrų pločio vieta ypač tinkama paslaugoms: mini užkandinei, laikrodininkui, rašytojai ar valyklos priėjimo punktui, todėl šios tipologijos vieta - netoli pagrindinio įėjimo - lengvai ir greitai pasiekiamas.

c. Parduotuvėlė.

Didžiausias 3x6 metrų prekybos plotas yra panašesnis į parduotuvę: didelės vitrinės leidžia aiškiai eksponuoti prekes, erdvė virš įėjimo skirta reklamai, o uždaras kontūras leidžia vykdyti prekybą be trukdžių nepriklausomai nuo sezono. Šie prekybos plotai gali būti sujungiami neribotai, išmontuojant juos skiriančias lengvas konstrukcijos pertvaras.

d. Boksiukas.

2x3 prekyvietė yra bene lanksčiausia: kiekviena iš jų turi saugyklą, yra visiškai uždaroma su nuleidžiamomis žaliuzėmis bei erdvi. Kadangi lentynos bei pertvaros tarp prekyviečių lengvai su- ir išmontuojamos, prekybos plotas gali būti didinamas jungiant 2, 3 ar 4 plotus. Kabanči konstrukcija virš prekyvietės suteikia plotą reklamai.

Igyvendinimo etapiškumas

1. Pirmuoju etapu vykdoma baltojo paviljono statyba, pėsčiųjų takas nekeičiamas ir kol vyksta statybos gali virsti laika prekybos vieta. Giraitės gatvė gali būti tiesinama taip sukuriant daugiau parkavimo vietų ir gerinant turgaus prekeivių transporto cirkuliaciją. Vidinis kiemas tarnauja ne tik žuvies paviljonui, bet ir visiems Baltojo paviljono prekeiviams.

2. Transformuojama viešoji erdvė ties centriniu pėsčiųjų taku, rekonstruojama gatvė sukuriant daugiau vietos daugiafunkcei viešajai erdvei, ir papildomoms automobilių stovėjimo vietoms.

3. Kartu su planuojama Žuvų paviljono rekonstrukcija galima pradėti ir viešosios erdvės ties Taikos pr. rekonstrukciją. Naujai organizuojami pėsčiųjų srautai, įrengiami modernūs ir patogūs viešojo transporto paviljonas, su mažu spaudos kiosku. Įrengiamos poilsio ir laukimo vietos, dviračių stovai, apšvietimo stulpai ir gėlynai, informaciniai stendai.

4. Esant poreikiui galima smarkiai su efektyvinti automobilių stovėjimo aikštelę papildomai sukurti iki 60 naujų automobilių stovėjimo vietų. Įrengiami pėsčiųjų takai automobilių stovėjimo aikštelėje, taip didinant jų saugumą.